

XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN- TRƯỜNG TRỌNG ĐIỂM QUỐC GIA CÓ UY TÍN TRONG THỜI KỲ MỚI

GS.TS Nguyễn Đình Hương

Nguyên Hiệu trưởng trường Đại học Kinh tế Quốc dân

Ngày 25 tháng 01 năm 1956 theo Nghị định số 678- TTg của Chính phủ trường Kinh tế Tài chính Trung ương được thành lập, trực thuộc Chính phủ. Đặt trong Đại học Nhân dân Việt Nam. Trường Đại học Nhân dân Việt Nam là một trường Đại học mới của nền giáo dục cách mạng. Ngày 22 tháng 5 năm 1958 theo Nghị định số 225-TTg của Thủ tướng Chính phủ, trường Kinh tế Tài chính Trung ương chuyển sang Bộ Giáo dục quản lý. Thời kỳ đầu trường được đặt tên là trường Đại học Kinh tế Tài chính. Từ trường Đại học Kinh tế Tài chính, trường cũng đã chia tách thành nhiều trường, khoa kinh tế khi miền Bắc bước vào xây dựng chủ nghĩa xã hội theo mô hình kế hoạch hóa tập trung. Tháng 01 năm 1965 trường được đổi tên là trường Đại học Kinh tế Kế hoạch. Trường Đại học Kinh tế Kế hoạch đã vượt mọi khó khăn trong chiến tranh chống Mỹ, trưởng thành nhanh chóng và đã chia sẻ lực lượng cho các trường kinh tế phía Nam sau ngày giải phóng 30-4-1975. Vào những năm 80 của thế kỷ XX trong xu hướng các nước XHCN (cũ) chuyển sang kinh tế thị trường và nước ta chuẩn bị con đường Đổi mới, trường Đại học Kinh tế Kế hoạch được đổi tên là trường Đại học Kinh tế Quốc dân theo Quyết định số 1443/QĐ-KH ngày 22-10-1985 của Bộ trưởng Bộ Đại học và Trung học chuyên nghiệp. Trường Đại học Kinh tế Quốc dân là một trong sáu trường trọng điểm quốc gia. Các trường trọng điểm của cả nước là: Trường đại học Tổng hợp Hà Nội; Trường đại học Bách khoa Hà Nội; Trường đại học Y khoa Hà Nội;

Trường đại học Nông lâm Hà Nội; Trường đại học Kinh tế Quốc dân; Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

Suốt **55 năm Trường thành, Đổi mới và Phát triển**. Trường Đại học Kinh tế Quốc dân đã đạt được những thành tích đáng kể trong đào tạo, nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế. Trường đã đào tạo được một đội ngũ đông đảo cán bộ kinh tế có trình độ cử nhân, thạc sĩ, tiến sĩ và đã đóng góp tích cực vào công cuộc xây dựng và bảo vệ tổ quốc. Một số cựu sinh viên, giáo viên, cán bộ của Trường đã giữ các cương vị cao của Đảng, Nhà nước từ Trung ương, đến địa phương tỉnh, thành, các doanh nghiệp, các viện, trường đại học. Các vị lãnh đạo cao nhất của Đảng, Nhà nước đã nhiều lần đến thăm trường.

Ghi nhận công lao đóng góp của tập thể cán bộ, giáo viên, công nhân viên, Trường đã được Nhà nước tặng nhiều Huân chương cao quý, là đơn vị Anh hùng trong thời kỳ Đổi mới, Huân chương Hồ Chí Minh. Nhiều cá nhân, tập thể, bộ môn, khoa, phòng, ban của Trường cũng được tặng nhiều huân, huy chương của Nhà nước.

Có được những thành tựu đáng ghi nhận và được xã hội đánh giá cao là do:

Sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Đảng, Nhà nước từ Trung ương, Bộ Giáo dục và Đào tạo và sự tổ chức lãnh đạo sát sao của nhà trường từ Đảng ủy, Ban giám hiệu, phòng, ban, khoa, bộ môn đến các tổ chức quần chúng trong toàn trường.

Tập thể nhà trường đã tự mình vươn lên, đoàn kết và đã xây dựng được một đội ngũ giáo viên có trình độ ngày càng cao.

Mở rộng quan hệ hợp tác với các trường đại học, các viện nghiên cứu có uy tín từ các nước và đã thu hút được nhiều chuyên gia giỏi đến làm việc, giảng dạy ở trường.

Sự ra đời, trưởng thành và phát triển của trường đại học Kinh tế Quốc dân gắn liền với công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế của đất nước.

Hiện tại, Trường đại học Kinh tế Quốc dân đang đứng trước thách thức và cơ hội của sự phát triển vô cùng lớn. Đất nước đã trải qua 25 năm Đổi mới. Quá trình thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa và xây dựng nền kinh tế tri thức đang đặt ra sự đột phá về đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao. Đây là một giai đoạn đòi hỏi sự Đổi mới và Phát triển vượt bậc của Nhà trường.

Để trở thành một trường đại học đào tạo chất lượng cao có uy tín trong và ngoài nước, một cơ sở nghiên cứu hoạch định chính sách tin cậy, một cầu nối hợp tác với các trường, viện trong khu vực, Trường đại học Kinh tế Quốc dân cần có đề án chiến lược phát triển trường trọng điểm quốc gia trong 10 năm tới, giai đoạn 2011- 2020.

Trọng tâm của đề án này phải là việc tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng nguồn nhân lực mà đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý của Trường là cốt lõi.

Kinh nghiệm trong nhiều thời kỳ, nhiều giai đoạn, trường Đại học Kinh tế Quốc dân tự mình vượt qua khó khăn để tiếp cận với các tri thức hiện đại là do sự chuẩn bị đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và cán bộ quản lý. Từ buổi đầu có 30 giáo viên đến năm học 1964- 1965 Trường đã có 208 giáo viên với 8 khoa, 23 bộ môn và hiện nay, năm 2011 Trường đã có 751 giáo viên, trong đó 19 giáo sư, 100 phó giáo sư, 247 tiến sĩ, 429 thạc sĩ là một lực lượng khá mạnh. Nếu tính tổng số trong 55 năm Trường đã có trên 50 giáo sư, trên 200 phó giáo sư và đội ngũ tiến sĩ, thạc sĩ nhiều, phải coi đây là nơi tập trung đội ngũ cán bộ khoa học kinh tế lớn của đất nước. Tuy

nhiên trước yêu cầu cao của sự phát triển kinh tế, đội ngũ giáo viên của trường đang hẫng hụt cả về quy mô, cơ cấu và trình độ. Do đó, để tiếp tục xây dựng và phát triển trường trọng điểm có uy tín, Nhà trường cần phải coi việc tuyển chọn, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý là khâu đột phá, cốt lõi liên tục trong chiến lược phát triển trường trọng điểm quốc gia.

Về tuyển chọn đội ngũ: Nhà trường cần có đề án tuyển chọn chặt chẽ để có đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý có đức có tài. Ưu tiên tuyển chọn sinh viên tốt nghiệp loại giỏi, thạc sĩ, tiến sĩ trong và ngoài nước có tâm huyết và nguyện vọng làm nghề dạy học.

Về bồi dưỡng: Nhà trường cần có đề án đầu tư bồi dưỡng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý. Có chính sách cử đi đào tạo các trình độ thạc sĩ, tiến sĩ, thực tập, học ngoại ngữ ở nước ngoài bằng ngân sách nhà nước theo các dự án, tự tìm kiếm học bổng, nhà trường có thể đầu tư một phần kinh phí và phải có cam kết khi về phục vụ. Đa dạng các hình thức đầu tư để nhanh chóng có đội ngũ giáo viên đủ số lượng, trình độ, cơ cấu ngành nghề hợp lý là vấn đề cấp thiết của nhà trường.

Về sử dụng: Nhà nước và nhà trường cần có chính sách sử dụng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục. Đây là vấn đề lớn để phát triển nguồn nhân lực mà đội ngũ thầy giáo cần được quan tâm trong quốc sách hàng đầu.

Để có một thầy giáo giỏi là cả quá trình tu luyện, công sức nhiều năm của bản thân, gia đình và xã hội. Do đó việc sử dụng đội ngũ thầy giáo là vấn đề lớn có tính chiến lược. Chỉ khi có đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý được tuyển chọn bồi dưỡng và sử dụng thỏa đáng mới tạo dựng uy tín của trường đại học trọng điểm, nơi thu hút và trọng dụng nhân tài.

Trường Đại học Kinh tế Quốc dân cũng đã từng xây dựng đề án đầu tư xây dựng và phát triển trường trọng điểm quốc gia giai đoạn 2000- 2010 từ năm 2000. Theo đề án này Trường Đại học Kinh tế Quốc dân đặt chỉ tiêu đến năm 2010 có 90% giáo viên có

học vị từ thạc sĩ trở lên, trên 50% giáo viên có thể giảng dạy bằng tiếng nước ngoài. Cho đến nay đội ngũ giáo viên của Trường vẫn còn nhiều khó khăn về ngoại ngữ. Đây là vấn đề cần coi trọng để giáo viên của Trường ngày càng có nhiều người tiếp cận với tài liệu, giáo trình nước ngoài, kể cả việc đi giảng ở các trường quốc tế và khu vực.

Trong những năm qua, trường đã mở thí điểm chương trình đào tạo thạc sĩ quản trị kinh doanh bằng tiếng Anh tại Viện Quản trị kinh doanh. Hiện tại trường đã có các chương trình đào tạo tiên tiến, chất lượng cao cho hệ cử nhân dài hạn, đào tạo liên thông quốc tế với các trường nước ngoài. Đây là địa bàn để thầy và trò trường Đại học Kinh tế Quốc dân tiếp cận nhanh với chương trình đào tạo quốc tế. Khi các trường trong khu vực và quốc tế công nhận và cấp bằng cùng với trường đại học Kinh tế Quốc dân thì uy tín của Trường sẽ được thừa nhận.

Trường đại học uy tín trong khu vực và thế giới phải có một đội ngũ Giáo sư, Phó giáo sư chủ chốt ở các bộ môn, khoa trong các ngành đào tạo. Đội ngũ Giáo sư, Phó giáo sư là lực lượng nòng cốt trong nghiên cứu, hoạch định chính sách. Là một trường kinh tế hàng đầu, trường đại học Kinh tế Quốc dân phải phấn đấu trở thành một cơ sở nghiên cứu, hoạch định chính sách tin cậy của Nhà nước. Phần lớn các trường đại học kinh tế hàng đầu đều là nơi nghiên cứu hoạch định và phân biện chính sách kinh tế vĩ mô của đất nước trong mọi thời kỳ. Các trường kinh tế trong khu vực và thế giới có danh tiếng đều là những trung tâm nghiên cứu hoạch định chính sách tin cậy. Trong thời kỳ Đổi mới, trường Đại học Kinh tế Quốc dân đã chủ trì và tham gia nhiều chương trình, đề tài, dự án cấp Nhà nước. Chính phủ đã giao nghiên cứu nhiều nhiệm vụ quan trọng như xây dựng phương án chiến lược kinh tế xã hội của đất nước. Trung ương đã huy động Nhà trường tham gia vào dự thảo Văn kiện Đại hội Đảng về kinh tế. Trường cũng đã tham gia nhiều đề tài khoa học với các trường, các viện trong khu vực và thế giới. Tuy nhiên, so với yêu cầu và để trở thành

một cơ sở nghiên cứu và phân biện chính sách thường phải đầu tư nhiều công sức và phải thu hút nhiều nhà khoa học trong và ngoài nước cùng tham gia nghiên cứu từ những vấn đề lý luận cơ bản về kinh tế, những vấn đề nảy sinh mới và những vấn đề ứng dụng khoa học kinh tế trong thời đại toàn cầu hóa, phát triển bền vững và xây dựng nền kinh tế tri thức.

Để nâng tầm uy tín của Trường trong đào tạo, nghiên cứu khoa học, trường Đại học Kinh tế Quốc dân cần phải trở thành cầu nối hợp tác quốc tế với các trường, các viện trong khu vực và thế giới. Những năm qua, nhờ mở rộng quan hệ hợp tác với các nước, Trường đã có quan hệ với nhiều trường, nhiều viện nghiên cứu quốc tế. Nhiều chuyên gia, giáo sư các nước đã và đang làm việc tại Trường. Nhiều chuyên gia kinh tế thế giới thường xuyên có mặt tại các tổ chức quốc tế tại Hà Nội. Đây là môi trường thuận lợi để trường Đại học Kinh tế Quốc dân có điều kiện và cơ hội làm cầu nối, tụ hội các nhà khoa học kinh tế trong và ngoài nước nghiên cứu, phân biện chính sách dài hạn và ngắn hạn. Công việc này cần phải có được sự trợ giúp tạo điều kiện của Nhà nước và các bộ, ngành. Cùng với Tạp chí Kinh tế và Phát triển, Trường cần có các ấn phẩm đăng tải các quan điểm, giải pháp, lý luận cơ bản, học thuyết mới của các nhà khoa học trong và ngoài nước.

Uy tín, danh tiếng của một trường Đại học không tự có mà là một quá trình hoạt động dày công. Trường Đại học Kinh tế Quốc dân Trường thành, Đổi mới và Phát triển trải qua 55 năm và đã đạt được những thành tựu đáng ghi nhận.

Để phấn đấu trở thành một trường Đại học có uy tín trong khu vực và thế giới trong thời đại mới là giai đoạn thử thách và cơ hội mà tập thể Nhà trường đang phấn đấu toàn diện. Nhưng quan trọng nhất, cốt lõi nhất để trở thành trường đại học có uy tín vẫn là việc xây dựng, phát triển đội ngũ giáo viên giỏi, có năng lực. □